

اعتراض ایران به تفسیر ناصواب آمریکا از ماده ۵۱ منشور سازمان ملل

امیر سعید ابروانی در نامه ای به دبیرکل سازمان ملل و رئیس شورای امنیت، به تفسیر ناصواب سفیر آمریکا از ماده ۵۱ منشور سازمان ملل در توجیه حملات به تأسیسات صلح آمیز هسته‌ای ایران، اعتراض کرد.

امیر سعید ابروانی در نامه ای به دبیرکل سازمان ملل و رئیس شورای امنیت، به تفسیر ناصواب سفیر آمریکا از ماده ۵۱ منشور سازمان ملل در توجیه حملات به تأسیسات صلح آمیز هسته ای ایران، اعتراض کرد.

به گزارش خبرگزاری مهر، امیر سعید ابروانی سفیر و نماینده دائم ایران در سازمان ملل روز چهارشنبه به وقت محلی در نامه ای به دبیرکل سازمان ملل و نیز رئیس شورای امنیت گفت: توسل غیرقانونی به زور علیه تأسیسات صلح آمیز هسته ای جمهوری اسلامی ایران که تحت نظارت کامل آژانس بین المللی انرژی اتمی قرار دارند و ماهیت صلح آمیز آن ها به طور مکرر تأیید شده است، تحت هیچ شرایطی نمی تواند به عنوان «حق دفاع مشروع» موضوع ماده ۵۱ منشور تلقی شود.

دیپلمات ارشد جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل افزود: این تفسیر خودسرانه و مبتنی بر منافع یک جانبه از ماده ۵۱، اساساً با منشور ملل متحد، حقوق بین الملل و رویه قضائی دیوان بین المللی دادگستری ناسازگار است. در صورت عادی سازی این ادعای غیرقانونی، یکی از اصول اساسی منشور، یعنی ممنوعیت توسل به زور، به شدت تضعیف خواهد شد.

متن کامل نامه امیرسعید ابروانی سفیر و نماینده دائم جمهوری اسلامی ایران نزد سازمان ملل به خانم کرولین رودریگز یرکت، رئیس [دوره ای] شورای امنیت و آنتونیو گوترش، دبیر کل سازمان ملل متحد به شرح زیر است:

بسم الله الرحمن الرحيم

ضمن ارجاع به مکاتبات پیشین ما به تاریخ های ۱۳، ۱۶، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۱ و ۲۳ ژوئن ۲۰۲۵ با شماره های ثبت S/۲۰۲۵/۳۷۹، S/۲۰۲۵/۴۰۱، S/۲۰۲۵/۴۰۴، S/۲۰۲۵/۳۹۱، S/۲۰۲۵/۳۸۸، S/۲۰۲۵/۳۸۷ و S/۲۰۲۵/۴۱۰، بدین وسیله صراحتاً ادعاهای مطرح شده از سوی نماینده ایالات متحده آمریکا در خلال نشست شورای امنیت مورخ ۲۴ ژوئن ۲۰۲۵ ذیل دستورکار «عدم اشاعه» (نشست شماره ۹۹۹۴) را قاطعانه رد کرده و شدیداً محکوم نمایم.

نماینده ایالات متحده با بی اعتنائی کامل به اصول بنیادین منشور ملل متحد، تلاش مذبوحانه ای کرد تا اقدام غیرقانونی آمریکا در توسل به زور علیه حاکمیت و تمامیت ارضی جمهوری اسلامی ایران، علی الخصوص حمله عمدی و تحریک نشده علیه تأسیسات صلح آمیز هسته ای ایران در تاریخ ۲۱ ژوئن، را به عنوان اقدامی در چارچوب دفاع مشروع بر اساس ماده ۵۱ منشور توجیه نماید.

وی همچنین اظهار داشت که «هیچ چیز در اساسنامه آژانس بین المللی انرژی اتمی مانع از آن نمی شود که کشورها اقدامات مشروعی در راستای دفاع فردی یا جمعی از خود اتخاذ نمایند.»

در این رستا، مایلم توجه شما و اعضای شورای امنیت را به نکات ذیل جلب نمایم:

۱. توجیه ارائه شده از سوی ایالات متحده فاقد هرگونه مبنای حقوقی بوده و تحریفی آشکار از حقوق بین الملل و منشور ملل متحد به شمار می رود. توسل غیرقانونی به زور علیه تأسیسات صلح آمیز هسته ای جمهوری اسلامی ایران که تحت نظارت کامل آژانس بین المللی انرژی اتمی قرار دارند و ماهیت صلح آمیز آن ها به طور مکرر تأیید شده است، تحت هیچ شرایطی نمی تواند به عنوان «حق دفاع مشروع» موضوع ماده ۵۱ منشور تلقی شود. این تفسیر خودسرانه و مبتنی بر منافع یک جانبه از ماده ۵۱، اساساً با منشور ملل متحد، حقوق بین الملل و رویه قضائی دیوان بین المللی دادگستری ناسازگار است.

در صورت عادی سازی این ادعای غیرقانونی، یکی از اصول اساسی منشور، یعنی ممنوعیت توسل به زور، به شدت تضعیف خواهد شد. بر اساس قطعنامه ۳۳۱۴ مجمع عمومی سازمان ملل متحد، هرگونه توسل پیشگیرانه به زور در غیاب وقوع واقعی یک حمله مسلحانه، مصداق روشن «اقدام تجاوزکارانه» است.

مطابق با اصول شناخته شده حقوقی و رویه قضائی دیوان بین المللی دادگستری^۱، به ویژه در قضایای ۱۹۸۶ (نیکاراگوئه علیه ایالات متحده آمریکا) و ۲۰۰۳ (سکوهای نفتی، جمهوری اسلامی ایران علیه ایالات متحده آمریکا)؛^۲ حق دفاع

مشروع تنها در پاسخ به حمله مسلحانه قابل استناد است و آن نیز صرفاً در صورتی که شرایط «ضرورت» و «تناسب» به طور کامل رعایت شده باشد.

۲. ایالات متحده و رژیم اسرائیل با استناد به ادعای تهدید هسته ای منتسب به ایران، تلاش کرده اند اقدامات تجاوزکارانه خود را توجیه کنند؛ ادعایی که فاقد هرگونه مبنای حقوقی یا واقعی معتبر است. آخرین گزارش مدیرکل آژانس بین المللی انرژی اتمی، هیچ گونه نقض تعهدات پادمانی از سوی ایران را اثبات نمی کند و همچنین هیچ انحرافی از مواد هسته ای را مستند نکرده است.

این گزارش به صراحت تأیید می کند که هیچ شواهدی دال بر وجود برنامه ساخت سلاح هسته ای در ایران وجود ندارد. حتی جامعه اطلاعاتی ایالات متحده نیز به این واقعیت اذعان داشته است.

بنابراین، استناد به اصطلاح «تهدید قریب الوقوع» فاقد هرگونه وجاهت حقوقی در چارچوب حقوق بین الملل و منشور ملل متحد است. افزون بر این، مطابق با قطعنامه ۴۸۷ (۱۹۸۱) شورای امنیت سازمان ملل متحد، این شورا صراحتاً حمله به تأسیسات هسته ای را به عنوان نقض منشور سازمان ملل محکوم کرده است.

به همین ترتیب، قطعنامه های متعدد کنفرانس عمومی آژانس از جمله قطعنامه های GC(XXIX)/RES/۴۴۴ و GC(XXXIV)/RES/۵۳۳ به طور صریح و غیرقابل تفسیر مجدد تأکید کرده اند که هرگونه حمله مسلحانه یا تهدید به حمله علیه تأسیسات هسته ای با اهداف صلح آمیز، نقض جدی حقوق بین الملل محسوب می شود و اعتبار و جایگاه آژانس بین المللی انرژی اتمی و نظام راستی آزمایی و نظارتی آن را تضعیف می نماید. بنابراین، این پرسش اساسی مطرح می شود که اگر توسل غیرقانونی و یکجانبه به زور بتواند جایگزین سازوکارهای حفاظتی آژانس شود، آنگاه اصول و کارکرد پادمان ها چه معنایی خواهد داشت؟

۳. قطعنامه ۴۸۷ شورای امنیت (۱۹۸۱) که در تاریخ ۱۹ ژوئن ۱۹۸۱ به صورت اجماعی و در واکنش به بمباران رآکتور هسته ای «اوسیراک» عراق توسط رژیم اسرائیل به تصویب رسید، در بندهای متعدد از جمله «حمله نظامی» رژیم [اسرائیل را که آشکارا ناقض منشور سازمان ملل متحد و هنجارهای رفتاری بین المللی است، به شدت محکوم می کند» و همچنین از رژیم اسرائیل می خواهد که «در آینده از هرگونه اقدام مشابه یا تهدید به انجام آن خودداری کند».

این قطعنامه همچنین از «دبیرکل می خواهد که به طور منظم شورای امنیت را از وضعیت اجرای این قطعنامه مطلع سازد.» با این حال، ایالات متحده، به عنوان یک عضو دائم شورای امنیت که مسئولیت اصلی حفظ صلح و امنیت بین المللی را بر عهده دارد، با حمله عامدانه به تأسیسات هسته ای صلح آمیز و تحت پادمان جمهوری اسلامی ایران، به روشنی قطعنامه ای را که خود بدان رأی مثبت داده، نقض کرده و بدین سان، اعتبار و اقتدار شورای امنیت را نیز تضعیف نموده است.

۴. استفاده غیرقانونی از زور و حملات مسلحانه تحریک نشده از سوی رژیم اسرائیل در تاریخ ۱۳ ژوئن ۲۰۲۵، و متعاقب آن از سوی ایالات متحده آمریکا، به عنوان یکی از اعضای دائم شورای امنیت سازمان ملل متحد و کشور امین پیمان منع گسترش سلاح های هسته ای، علیه تأسیسات هسته ای صلح آمیز جمهوری اسلامی ایران که تحت پادمان های جامع آژانس بین المللی انرژی اتمی قرار دارند، تحت پوشش ادعای دفاع مشروع، سابقه ای بس خطرناک و بی نهایت نگران کننده ایجاد نموده که به طور مستقیم و جدی، اقتدار پیمان منع گسترش سلاح های هسته ای را تضعیف نموده، تهدیدی شدید و غیرقابل جبران برای اعتبار و تمامیت رژیم عدم اشاعه به طور کلی پدید آورده و مخاطره ای جدی برای صلح و امنیت بین المللی ایجاد کرده است.

با عنایت به چنین نقض های جدی و پیامدهای خطرناک آن ها، استناد ایالات متحده به ماده ۵۱ منشور ملل متحد در خصوص حق دفاع مشروع به منظور توجیه اقدامات تجاوزکارانه ای که توسط آمریکا و رژیم اسرائیل صورت گرفته است، باید به صراحت و بدون هیچ گونه ابهامی رد و محکوم گردد.

لذا، جمهوری اسلامی ایران بار دیگر از اعضای شورای امنیت درخواست می نماید تا:

۱. ادعای «دفاع مشروع پیش دستانه» از سوی ایالات متحده و رژیم اسرائیل را که فاقد هرگونه مبنای حقوقی بوده و صرفاً تفسیری مبتنی بر منافع یک جانبه، خودسرانه و تحریف آمیز از ماده ۵۱ منشور ملل متحد و مغایر با حقوق بین الملل می باشد، صراحتاً و بدون هیچ ابهامی رد نمایند؛

۲. شدیدترین محکومیت ممکن را نسبت به کاربرد غیرقانونی زور علیه حاکمیت ملی و تمامیت ارضی جمهوری اسلامی ایران، از جمله تأسیسات هسته ای صلح آمیز تحت پادمان این کشور، توسط رژیم اسرائیل و ایالات متحده ابراز دارند، چرا که این اقدام

نقض فاحش ماده ۲(۴) منشور ملل متحد، حقوق بین الملل، قطعنامه ۲۲۳۱ (۲۰۱۵) و ۴۸۷ (۱۹۸۱) شورای امنیت، اساسنامه آژانس بین المللی انرژی اتمی، و قطعنامه های مربوطه کنفرانس عمومی آژانس محسوب می گردد.

همچنین، جمهوری اسلامی ایران بار دیگر از دبیر کل درخواست می نماید تا:

۱. گزارشی به شورای امنیت و کلیه اعضای سازمان ملل پیرامون وضعیت اجرای بند عملیاتی ۲ قطعنامه ۴۸۷ (۱۹۸۱) شورای امنیت، به ویژه در ارتباط با موارد نقض و هدف قرار دادن تأسیسات و سایت های هسته ای صلح آمیز تحت پادمان آژانس بین المللی انرژی اتمی از سوی رژیم اسرائیل، ارائه دهند.

موجب امتنان خواهد بود چنانچه مکاتبه حاضر به عنوان سند شورای امنیت توزیع گردد.

امیر سعید ایروانی